

Sygnatura akt VI Ka 711/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **4 listopada 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Kazimierz Cieślikowski

Sędziowie SSO Marcin Schoenborn

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Elżbiety Ziębińskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 r.

sprawy **M. W. (1) syna J. i H.,**

ur. (...) w G.

oskarżonego z art. 279§1 kk w zw. z art. 64§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 64§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 27 maja 2014 r. sygnatura akt IX K 579/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w punkcie 1 przypisany oskarżonemu czyn kwalifikuje z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, a za podstawę wymiaru kary za ten czyn przyjmuje art. 279 § 1 kk,

- w punkcie 4 ustala na kwotę 235 zł (dwieście trzydzieści pięć złotych) obowiązek naprawienia szkody, którego beneficjentem jest pokrzywdzony P. A.;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. W. (2) kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 711/14

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 4 listopada 2014r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 27 maja 2014r., w sprawie o sygn. IX K 579/13, uznał oskarżonego M. W. (1) w pkt 1 za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 30 kwietnia 2012r. w K., działając wspólnie i w porozumieniu z innym ustalonym mężczyzną, po uprzednim rozbiciu szyby w drzwiach wejściowych dostał się do wnętrza pracowni złotniczej, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia srebrnej biżuterii, powodując straty w wysokości 15.000 złotych na szkodę B. C., przy czym czynu tego dopuścił się w okresie 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, będąc skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29 października 2003r., w sprawie o sygn. akt IX K 1182/03, na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 28 kwietnia 2007r. do 28 kwietnia 2008r., tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za ten czyn na mocy art. 278 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto Sąd Rejonowy uznał oskarżonego w pkt 2 za winnego tego, że w dniu 7 maja 2012r. w O., działając wspólnie i w porozumieniu z innym ustalonym mężczyzną, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia laptopa marki L. (...) o wartości 370 złotych, dysku przenośnego marki S. (...) o wartości 100 złotych, aparatu cyfrowego marki C. bliżej nieustalonej wartości na szkodę P. A., laptopa marki M. wraz z pendrivem marki K. o wartości 1.210 złotych, mini telewizora z anteną i zasilaczem o bliżej nieustalonej wartości, telefonu komórkowego marki N. (...) o wartości 50 złotych na szkodę M. M. oraz laptopa marki H. (...) o wartości 300 złotych, modemu bezprzewodowego (...) o bliżej nieustalonej wartości, odtwarzacza MP 3 o bliżej nieustalonej wartości, aparatu cyfrowego marki S. (...) o wartości 400 złotych, telefonu komórkowego marki S. (...) o wartości 40 złotych, telefonu komórkowego marki N. (...) o wartości 40 złotych na szkodę E. H., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, opisanych wyżej, tj. występku z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to przestępstwo skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk Sąd połączył obie kary i wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej B. C. kwoty 7.500 złotych, na rzecz pokrzywdzonego P. A. kwoty 625 złotych i na rzecz pokrzywdzonej M. M. kwoty 630 złotych.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu kwotę 1.136,52 złotych brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz zwolnił oskarżonego z obowiązku ponoszenia kosztów procesu.

Powyższy wyrok zaskarżony został przez Prokuratora Rejonowego na niekorzyść oskarżonego w zakresie kwalifikacji prawnej pierwszego z przypisanych oskarżonemu czynów oraz podstawy prawnej wymierzonej za ten czyn kary.

Skarżący zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 278 § 1 kk poprzez wskazanie art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk jako kwalifikacji prawnej pierwszego z przypisanych oskarżonemu czynów oraz art. 278 § 1 kk jako podstawy wymierzonej mu za niego kary, podczas gdy z opisu tego czynu i wskazanych w nim znamion oraz zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że M. W. (1) dopuścił się w dniu 30 kwietnia 2012r. popełnienia czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Wskazując na powyższe, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie, iż pierwszy z przypisanych oskarżonemu czynów stanowi przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, a podstawę wymierzonej za niego kary stanowi art. 279 § 1 kk.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora jest oczywiście zasadna.

Należy zatem podkreślić za apelującym, iż Sąd Rejonowy dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe, w trakcie którego przedsięwziął wszystkie niezbędne i odpowiednie czynności celem wyjaśnienia istotnych okoliczności w sprawie. Zgromadzone dowody poddał następnie wnikliwej i rzetelnej analizie, a w motywach zaskarżonego orzeczenia ustosunkował się do każdego z przeprowadzonych dowodów. Wyjaśnił, którym dowodom dał wiarę i dlaczego, a także które okoliczności sprawy można na ich podstawie uznać za udowodnione. Przedstawiona przez Sąd I instancji analiza dowodów w pełni zasługiwała na uwzględnienie. Była ona spójna i uwzględniała zasady doświadczenia życiowego, w tym zawodowego. Zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego odpowiadała prawidłowości logicznego rozumowania, nadto analiza ta nie wykraczała poza ramy swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji w sposób poprawny zastosował również przepis prawa materialnego i dokonał prawidłowej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 zaskarżonego wyroku, w konsekwencji prawidłowo przypisując mu popełnienie przestępstwa wyczerpującego znamiona typu czynu zabronionego z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Przechodząc natomiast do ustosunkowania się do podniesionego przez skarżącego zarzutu obrazy prawa materialnego, odnoszącej się do kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1 przedmiotowego wyroku, Sąd Okręgowy w pełni podziela jego zasadność. Nie ma żadnych wątpliwości w niniejszej sprawie, że prawidłowo poczynione przez Sąd merytoryczne ustalenia faktyczne pozwoliły na przypisanie oskarżonemu dokonania przestępstwa kradzieży z włamaniem do sklepu z wyrobami jubilerskimi, a jedynie w następstwie nieprawidłowej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod niewłaściwy przepis części szczególnej Kodeksu Karnego doszło do uchybienia w postaci obrazy prawa materialnego - art. 278 § 1 kk. Wedle niekwestionowanych przez apelującego ustaleń Sądu I instancji, oskarżony, działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, przy pomocy kamienia pokonał przeszkodę w postaci szyby w drzwiach wejściowych sklepu, a następnie – mając założone rękawiczki – rozbijał w podobny sposób szklane gabloty, wyciągając biżuterię i wkładając ją do torby. Powyższe ustalenia faktyczne, zawarte w opisie przypisanego M. W. (1) w pkt 1 wyroku czynu, wskazują zatem niezbicie, że oskarżony swoim działaniem wypełnił dyspozycję art. 279 § 1 kk, nadto działając w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w art. 64 § 1 kk.

W pełni zatem podziеляjąc zasadność zarzutu apelacyjnego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że przypisany oskarżonemu czyn zakwalifikował z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, równocześnie za podstawę wymiaru kary za ten czyn przyjmując przepis art. 279 § 1 kk.

Nadto z urzędu stwierdzono konieczność dokonania zmiany pkt 4 zaskarżonego wyroku.

Sąd I instancji, orzekając środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych przestępstwami, zgodnie z wnioskiem oskarżonego złożonym w trybie art. 387 § 1 kpk, winien był zobowiązać oskarżonego do naprawienia szkody na ich rzecz w wysokości połowy szkody wyrządzonej. Tymczasem, wbrew powyższemu wnioskowi, Sąd meriti zobowiązał oskarżonego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonej B. C. kwoty 7.500 złotych, na rzecz pokrzywdzonego P. A. kwoty 625 złotych i na rzecz pokrzywdzonej M. M. kwoty 630 złotych – tytułem naprawienia szkody. O ile zrozumiałym i prawnie zasadnym było odstąpienie przez Sąd orzekający od orzeczenia powyższego obowiązku wobec pokrzywdzonej E. H. (tej bowiem w pełni naprawił już szkodę P. A. - k. 209), o tyle niesłusznym było orzeczenie tegoż obowiązku w wyższej niż ustalona wysokość na rzecz P. A.. Jak wynika z ustaleń faktycznych, szkoda wyrządzona przestępstwem na jego rzecz wynosiła 470 złotych, a zatem - zgodnie z uwzględnionym wnioskiem - oskarżony winien być zobowiązany do naprawienia szkody w jej połowie, czyli w kwocie 235 złotych. Należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy na podstawie art. 387 § 2 i 4 kpk postanowił uwzględnić powyższy wniosek, a ponadto uznać za ujawnione dowody wymienione w akcie oskarżenia, albowiem zostały spełnione wszystkie warunki formalne i materialne do wymierzenia zaproponowanej przez oskarżonego kary. W świetle art. 387 § 3 kpk jest zatem oczywiste, że uwzględnienie wniosku oskarżonego i skazanie go bez pełnego przeprowadzenia postępowania dowodowego nakłada na tenże Sąd obowiązek orzeczenia środków represji karnej zgodnych z wnioskiem. W rozpoznawanej sprawie orzeczenie obowiązku naprawienia szkody innego od tego zaproponowanego we wniosku

(choć globalnie, uwzględniając jego wysokość - nie surowszego) oznacza jednak złamanie zawartej na rozprawie ugody określającej warunki dobrowolnego poddania się karze (por. m. in. wyroki SN z dnia 11 stycznia 2012r., sygn. II KK 322/11 - LEX 1108469; 15 lutego 2006r., sygn. II KK 154/05, LEX nr 189498). Sąd Rejonowy określając w wyroku wysokość środka karnego naruszył ugodę zawartą z oskarżonym, która określała warunki dobrowolnego poddania się karze, co stanowi rażącą obrazę art. 387 § 1 i 2 kpk. Nadto takie rozstrzygnięcie nie znajduje uzasadnienia w treści art. 46 § 1 kk. Jest oczywistym, że obecnie do podstawowych zadań prawa karnego należy naprawienie szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu przestępstwem; akcentowana w prawie międzynarodowym konieczność naprawienia takiej szkody (zob. Deklaracja ONZ z dnia 29 XI 1985r. o podstawowych prawach ofiar przestępstw, europejska Konwencja z dnia 24 XI 1988r. o restytucji i kompensacji dla ofiar przestępstw) współgra zatem z założeniami obecnej kodyfikacji prawa karnego, ukierunkowanej przez szereg jej instytucji na interes pokrzywdzonego, mając służyć efektywnej ochronie jego praw. Jedną właśnie z takich instytucji, ułatwiających pokrzywdzonym dochodzenie naprawienia szkód wyrządzonych przestępstwem, jest znowelizowany art. 46 kk. Jeśli zatem w procesie karnym wina sprawcy za jakiegokolwiek przestępstwo, z którego wynikała szkoda zostaje udowodniona, Sąd orzekający może z urzędu orzec, a na wniosek pokrzywdzonego (lub innej osoby uprawnionej) orzeka obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody w całości lub w części, bez konieczności odsyłania pokrzywdzonego na drogę postępowania cywilnego i wytaczania odrębnego powództwa cywilnego. Szkoda podlegająca naprawieniu w wyniku orzeczenia tego środka karnego, ustalana w oparciu o przepisy prawa cywilnego, obejmuje zarówno *damnum emergens* (szkoda rzeczywista), jak i *lucrum cessans* (utracone korzyści), przy czym „szkodą, do której naprawienia sąd zobowiązuje sprawcę, jest równowartość rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa i nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu jej wysokości tych składników i elementów szkody, które wynikły z następstw czynu, np. odsetek” (por. wyrok SN z dnia 4 II 2002r., II KKN 385/01, Lex nr 53028, wyrok SN z dnia 3 IX 2009r., V KK 149/09, Prok. i Pr.-wkl. 2010/9/10, Lex nr 53028, wyrok SA w Katowicach z dnia 3 III 2011r., II AKa 42/11, Lex nr 846484). W warunkach określonych w art. 46 § 1 kk Sąd zobowiązany jest orzec obowiązek naprawienia szkody, jeżeli szkoda wynikająca z przestępstwa została określona i udowodniona (tak wyrok SN z dnia 21 XI 2002r., III KKN 269/00, Lex nr 74459).

Przekładając powyższe teoretyczne rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy w sposób rzetelny i prawidłowy dokonał ustaleń wysokości wyrządzonych szkód w mieniu pokrzywdzonych na skutek działań przestępczych oskarżonego, nie był jednak uprawniony do orzekania na rzecz P. A. kwoty stanowiącej sumę połowy wysokości wyrządzonej jemu szkody oraz połowy wysokości szkody wyrządzonej innej pokrzywdzonej. Fakt naprawienia z bliżej nieznanymi powodami przez P. A. szkody wyrządzonej E. H. (choć można się domyślać, iż zadośćuczynienie temu nastąpiło z poczucia jego moralnego obowiązku, z racji „sprowadzenia” sprawcy do (...), wspólnie zajmowanego przez troje pokrzywdzonych mieszkania) nie uzasadnia orzeczenia obowiązku naprawienia szkody w tej wysokości (czy też wyliczonej połowy, jak uczynił Sąd *meriti*) na jego rzecz od oskarżonego, a co najwyżej może stać się podstawą późniejszego dochodzenia przez tegoż pokrzywdzonego roszczenia regresowego w stosunku do sprawcy na drodze postępowania cywilnego.

Konsekwencją powyższych rozważań stała się zmiana pkt 4 zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie na kwotę 235 złotych obowiązku naprawienia szkody, którego beneficjentem jest pokrzywdzony P. A. (kwota ta stanowi więc uzgodnioną połowę wysokości wyrządzonej mu szkody).

Równocześnie Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zakwestionowania orzeczonych wobec oskarżonego kar.

Sąd Rejonowy właściwie ustalił stopień zawinienia oskarżonego i wymierzył mu kary adekwatne do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, według swojego uznania i w granicach przewidzianych przez ustawę. W pisemnych motywach uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób obszerny uwzględnił całokształt okoliczności mający wpływ na wymiar kary, biorąc pod uwagę wszystkie dyrektywy jej orzekania. Kary wymierzone oskarżonemu zatem w sposób należyty spełniają swe cele zapobiegawcze i wychowawcze, wypełniając wymogi prewencji ogólnej i w zakresie społecznego oddziaływania.

Sąd *meriti* prawidłowo ustalił, że stopień społecznej szkodliwości czynów jest znaczny, czemu dał czytelny wyraz w rozważaniach zawartych w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Oskarżony swoimi zachowaniami godził

w dobro chronione prawem jakim jest mienie, ponadto działał z zamiarem bezpośrednim kierunkowym, gdyż jego motywacją było osiągnięcie łatwej i szybkiej korzyści majątkowej. Sąd Rejonowy wszystkie okoliczności wpływające na wymiar kary wziął pod wnikliwą uwagę, o czym świadczą wywody zawarte w motywach pisemnych zaskarżonego wyroku. Uwzględnił więc z jednej strony przyznanie się oskarżonego do winy, z drugiej zaś jego dotychczasową, wielokrotną karalność oraz działanie w warunkach powrotu do przestępstwa.

Sąd Rejonowy zasadnie także orzekając o karze łącznej miał na względzie związek przedmiotowy, jak i podmiotowy pomiędzy popełnionymi przez oskarżonego przestępstwami. Czyny przypisane oskarżonemu popełnione zostały w zbliżonym czasie, choć w innym miejscu, stanowią nadto jednorodnej, umyślne przestępstwa przeciwko mieniu. Uznając zatem związek przedmiotowy pomiędzy przypisanymi oskarżonemu przestępstwami za istotny, Sąd meriti orzekł słusznie wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności na zasadzie częściowej absorpcji (aspercacji). Zasadnie też przyjął, że nie można wobec oskarżonego przyjąć pozytywnej prognozy co do jego zgodnego z prawem zachowania w przyszłości. Oskarżony był już uprzednio wielokrotnie karany, w tym także za przestępstwa przeciwko mieniu, stosowano też wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności oraz warunkowego przedterminowego zwolnienia, lecz nie przyniosło to spodziewanego i zakładanego efektu. Postawa oskarżonego wskazuje więc, że nie zmienił on swego postępowania, nie skorzystał z danej mu szansy, a stosowanie względem niego środków probacyjnych nie doprowadziło do jego resocjalizacji i nie zapobiegło powrotowi do przestępstwa. Prognoza kryminologiczno – społeczna w stosunku do oskarżonego jest więc negatywna. Inna niż pozbawienie wolności orzeczone bez warunkowego zawieszenia jego wykonania kara nie jest w stanie osiągnąć celów kary. Orzeczona kara łączna pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania zatem spełni wymogi dyrektywy z art. 58 § 1 kk.

Sąd Okręgowy, dzielając zatem w pełni wywody Sądu orzekającego odnoszące się do potrzeby wymierzenia oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, uznał wymierzoną oskarżonemu karę w wysokości 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności za sprawiedliwą. Także orzeczony środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych jest słuszny, spełniając swe cele kompensacyjne i wychowawcze.

Z naprowadzonych wyżej względów Sąd Okręgowy w pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

W pkt 3 wyroku zasądził nadto od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego z urzędu koszty nieopłaconej przez oskarżonego pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym, obejmujące także kwotę podatku VAT, zwalniając oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i obciążając wydatkami Skarb Państwa.